

OPUS

Etűdök az ének-zene tanításához

összeállította: *Király Katalin*

2012

09

*Frissítő gondolatok
a 2012/2013-as tanév
kezdéséhez*

*Osztályozás – értékelés
Rendszeresen végezhető
szorgalmi feladatok tervezete*

VERSENYRE KÉSZÜLÜNK: Felhívás!

Szakmai továbbképzés Heves megyében

„Musica humana” 6. Mozaik-koncert

Opus 9

Etűdök az ének-zene tanításához

KIRÁLY KATALIN:

PRELÚD – Frissítő gondolatok a 2012/2013-as tanév kezdéséhez

„Minden teendőnk egyetlen szóban foglalható össze: NEVELÉS”

(Kodály Zoltán)

Az új tanév kezdete új terveket, új elhatározásokat és új lendületet is jelent. Többször átgondoltuk már s tudjuk, mit várnak el a pedagógusoktól az Oktatási Minisztérium szakemberei, iskolánk vezetői, kollégáink, szülők és a gyerekek. Meggyőződésem, hogy mindenki törekszik tudásának legjáva átadására. Azonban gondoltunk-e arra, hogy saját egyéniségünk valóban szolgálja-e a tanítványokat, s ténylegesen segíti-e a nevelői feladataink makulátlan ellátását? A következő gondolatok kiindulást jelenthetnek önmagunk irányába, terveink és eredményeink megújítása céljából.

Az ideális pedagógus: – családiásan meghitt légkör megteremtésére törekszik,
– nyugodt, derűs hangulatot biztosít,
– kiegyensúlyozott (a tanár egyéni szociális problémája nem tartozik a gyerekekre!),
– rendszeres, következetes, igazságos (nem különíti el a kevésbé tehetséges diákokat!),
– igényes, kreatív, változatos módszereket alkalmaz,
– tudásában mindig naprakész, frissen informált,
– szervezőképessége rendkívüli,
– egyéniségével képes minden diákkal megszerettetni az értékes zenét,
– elhivatottsága s öröme – hogy taníthat – átsugárzik a tanítványokra.

Rengeteg ismérvet lehetne még felsorakoztatni, de ezt már a kollégákra bízom. Érdeemes lenne néha önmagunkat is értékelni és formálni, hiszen ezzel is erősíthetjük a hivatásunk iránti tiszteletünket és szeretetünket. Ezen gondolatok jegyében kívánok minden Kollégának örömteli és eredményes tanévet!

Csilingelő bázi muzsika

Táncos etűd Mátyás király udvarából

METODIKA – Rendszeresen végezhető, irányított szorgalmi feladatok

Az osztályozás során gondolnunk kell arra, hogy mennyire reális a félévi osztályzatunk!? Készségtárgyról beszélünk, melynek előfeltétele olyan adottsághoz kötött, amely nem minden embernek adatik meg. Az elsődleges kritériumnak – tiszta intonáció – csupán az a diák tud megfelelni, akinek a „torkában” anatómiailag minden szabályos. Ha ez nem így van, nem büntethetjük a gyereket rosszabb jeggyel, mert lehet, hogy műveltségi szempontból viszont kiemelkedő a teljesítménye. Ez fordítva is igaz. Aki szépen énekel – ez veleszületett adottság –, de mást nem tesz, nem kaphat ötös érdemjegyet! Ezért a készségtárgyat tanító és értékelő tanárnak óvatosnak és körültekintőnek kell lennie, hogy megvalósulhasson az osztályozás minden oldalról alátámasztott igazságossága.

Tudom, hogy az informatika világa dívik, azonban az íráskészség fejlesztése, a kutatás, a rendszerezés, a kottázás, az írásos alkotások létrehozása és esztétikus ruhába öltöztetése további pedagógiai és nevelési lehetőségeket jelentenek. Ezért a tanév elején ismertessük a gyerekekkel a két félév végén beadható anyagok témáját, terjedelmét és határidejét! Ha ezek az írások egy nagy hangjegyfűzetbe kerülnek be, akkor a 8. osztály végére egy csodaszép és értékes, saját kézzel írott zenetörténeti anyagot mondhatnak magukénak.

Elvárásunk csupán annyi, hogy fénymásolt szöveg és kotta nem kerülhet be a munkába, mindent kézzel kell írni! A bekerülő képek – számuk nem meghatározott – természetesen lehetnek másolatok. Erre a munkára csak ötös adható! (Pályám során mindig éltem ezzel a lehetőséggel. Kezdetben csupán néhány fő készített ilyen jellegű szorgalmi feladatot, majd fokozatosan, mindenki bekapcsolódott.)

Az alábbi feladatok elvégzését nem lehet kötelezővé tenni, de adjuk meg a gyerekeknek ezt a népszerű jegyszerzési lehetőséget!

5. osztály

- I. félév* *Téma:* négy új stílusú népdal kottázása, versszakainak leírása
1 dal = 1 oldal: erre az oldalra olyan rajzot is kell készíteni, ami a dalt illusztrálja.
Terjedelem: 4 oldal
Beadási határidő: 2013. január 5.
- II. félév* *Téma:* Johann Sebastian Bach élete és művészete – képek
Kottázás: Bach: G-dúr menüett (1b előjegyzés) – tankönyv 78. old., beillesztve a szövegbe
Terjedelem: 4 oldal
Beadási határidő: 2013. május 15.

6. osztály

- I. félév* *Téma:* négy régi stílusú népdal kottázása, versszakok írása, rajzok készítése
Terjedelem: 4 oldal
Beadási határidő: január 5.
- II. félév* *Téma:* Wolfgang Amadeus Mozart élete és művei – képek
Kottázás: Mozart: Vágyódás a tavasz után – tankönyv 72. old.
Terjedelem: 5 oldal
Beadási határidő: május 15.

7. osztály

- I. félév* *Téma:* 5 magyar történeti ének kottázása, szövege, rajz készítése
Terjedelem: 5 oldal
Beadási határidő: január 5.
- II. félév* *Téma:* Erkel Ferenc élete és művészete, zenetörténeti kora
Kottázás: Hazám, hazám – tankönyv 77. old.
Terjedelem: 5 oldal
Beadási határidő: május 15.

8. osztály

- I. félév* *Téma:* Bartók Béla élete és művei – képek
Kottázás: Bartók Béla: Négy szlovák népdal (II. tétel 1b előjegyzéssel, III. tétel 1# előjegyzéssel, IV. tétel másolva, versszakok írása – tankönyv 40–41. old.)
Terjedelem: 6 oldal
Beadási határidő: január 5.
- II. félév* *Téma:* Kodály Zoltán élete és művei – képek
Kottázás: Kodály Zoltán: Fölszállott a páva – kétszólamú kottakép másolása, tankönyv 48. old.
Terjedelem: 6 oldal
Beadási határidő: május 15.

Fontos!

1. A tanév első ének-zene óráján a diákok írják be a könyvük utolsó oldalára a szorgalmi feladatokhoz tartozó információkat!
2. A határidő lejárta előtt egy hónappal, emlékeztessük tanítványainkat!

FELHÍVÁS a MUZSIKÁLÓ „ELIXÍR” országos zenei műveltségi versenyre

„A zene tápláló, vígasztaló elixír, mely az élet szépségét,
s ami benne érték, azt mind meghatványozza.” (Kodály Zoltán)

Kodály Zoltán születésének 130. és halálának 45. évfordulója alkalmából a szegedi MOZAIK KIADÓ zenei műveltségi versenyt indít a 2012/2013-as tanévben az általános iskolák felső tagozatos diákjai részére, akik csak heti egy órában tanulhatják az ének-zenét, mint gyógyító „elixírt”.

A verseny célja: – a zene iránti érdeklődés további felkeltése, fokozása,
– az önfeledt, közös éneklés szépségeinek és örömeinek felfedeztetése,
– a kreatív gondolkodás fejlesztése,
– a társművészetek s a történelem szoros összefüggéseinek feltárása, mélyítése,
– a gyerekek fellépési lehetőségének biztosítása,
– az iskolák zenei életének bemutatása, egymás megismerése,
– igazolni, hogy a játékosan és gyötrelmem nélkül végzett munka is lehet eredményes,
– felejthetetlen élmények nyújtása.

Az iskolák 5 fős csapatokat indíthatnak: 5–8. osztályig 1-1 fő, továbbá az ötödik tag szabadon választható bármelyik évfolyamból. A verseny során nem a lexikális tudás az elsődleges, hanem a játékos kreativitás a zene kezein belül.

A verseny anyaga: – éneklés/4–8. osztályos tankönyvekből azok a dalok, amelyek Kodály Zoltánhoz (népdalgyűjtés, feldolgozás, komponálás) köthetőek
– zenetörténet/5–8. osztályos tananyag
– zenehallgatás/4–8. osztály
– elméleti ismeretek/4–8. osztály
– a csapatból egy fő hangszerjátéka
– a megadott kórusművek éneklése – versenyen kívül.

Javasolt irodalom: – a MOZAIK KIADÓ Ének-zene tankönyvei/4–8. osztály
– Gál Zsuzsa: Az én zeneszerzőm című sorozatából KODÁLY ZOLTÁN

A verseny lebonyolításának fokozatai:

- I. forduló: megyei/területi versenyek (2013. február, március, április)
- II. forduló: országos döntő (2013. május)

A nevezés határideje: 2012. október 31.

Nevezési cím: opus@mozaik.info.hu

A nevezésnek tartalmaznia kell: – az iskola nevét, címét és telefonszámát,
– a felkészítő tanár nevét és elérhetőségét (e-mail, telefon),
– a csapat tagjainak nevét és évfolyamát.

Díjak: az első három díjazott részt vehet a Mozaik Kiadó négy napos, játékos zenei táborában.

A benevező iskolák november 15-ig kapják meg a verseny részletes tájékoztatóját (**a nevezés díjtalan**). A versenyre vonatkozó előzetes feladatokról már lehet olvasni a MOZAIK KIADÓ „Opus” című, elektronikusan elérhető szakmai lapjának 6., 7. és 8. számában.

Szeretettel várjuk a jelentkezéseket s az azt követő találkozásokat!

Dalos üdvözléssel: Király Kata

EMLÉKEZTETŐ!

2012. október 13-án, szombaton 10 órai kezdettel Szombathelyre várjuk azokat az ének-zene tanárokat, hallgatókat, énekelni szerető társainkat, akik örömmel vennének részt

a MAGYAR ÉNEK-ZENE TANÁROK „MUSICA HUMANA”
6. MOZAIK – KONCERTJÉN!

Részletek az „Opus 10”-ben várhatók, október első hetében.

Ha tehetitek, hozzátok magatokkal a családokat, tanítványaitokat!

JELENTKEZÉSI LAP

a Muzsikáló „Elixir” zenei versenyre

Az iskola neve: .....

címe: .....

telefonszáma: .....

e-mail: .....

Megye: .....

Város, község: .....

Az iskola igazgatójának neve és elérhetősége: .....

.....

A felkészítő tanár, ...

szakmai vezető neve: .....

telefonszáma: .....

e-mail címe: .....

Az 5 fős csapat tagjainak neve és évfolyama:

.....

.....

.....

.....

.....

Beküldési határidő: 2012. október 31.

Cím: 6701 Szeged, Pf.: 301.

E-mail: opus@mozaik.info.hu

Kelt: ....., 2012. .... hó ..... n.

Szakmai továbbképzés képes MOZAIK-ban

Új kotta a látbatáron!

Tutti és tuti!

„Boldog, aki énekel vidáman”

Improvizációs ritmusjáték a mobilunk csengőhangjára

Heje, buja, bopp!

*„Fényszálllyal jó a bajnal” és az iskola: BÚÉK!
Várlak Benneteket 2013 augusztusában is!*

Zenei kincskereső

1. Melyik évben komponálta F. Mendelssohn az Esz-dúr oktett (op. 20) zeneművet? Segítség: ebben az évben (november 3-án) ajánlotta fel egyévi jövedelmét Széchenyi István a Magyar Tudományos Akadémia megalapítására. (1825)
2. Melyik opera szereplője Szuzuki? Mit tudsz róla? (G. Puccini: Pillangókisasszony; a mezzoszoprán vagy alt hangszínű Szuzuki, a főszereplő Cso-cso-szán szolgálója)
3. Kinek a felesége volt Anna Magdalena? (Johann Sebastian Bach)
4. Mit hallottál Ludwig von Köchel-ről? Osztrák botanikus, zenekutató (1800–1877), aki rajongott Mozart muzsikájáért. Köchel készítette el, s adta ki a zeneszerző (Amadeus) műveinek katalógusát. Innen ered az elnevezés: Köchel-jegyzék (K.).
5. A „Kőműves Kelemen” című rock-balladának ki a szerzőpárosa? (Szörényi Levente és Bródy János.)

Da Capo al Fine: 2012 októberében

